

Sygn. akt IV KK 120/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego
w sprawie **T.J. i R. N.**

skazanych z art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 22 czerwca 2021 r.,

kasacji, wniesionych przez obrońców skazanych

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 8 lipca 2020 r., sygn. akt II Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 2 października 2019 r., sygn. akt II K [...],

**I. uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do T. J. i R. N. i
sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w P. do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

**II. zarządza zwrot na rzecz T. J. i R. N. wniesionych przez nich
opłat od kasacji.**

UZASADNIENIE

Efektem prowadzonego postępowania przygotowawczego było oskarżenie m.in.

- T. J. o to, że:

„1. w okresie od dnia 13 stycznia 2014 r. do dnia 24 marca 2014 r. w M., P. woj. [...] działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, w warunkach czynu ciągłego, jako funkcjonariusz Służby Celnej, wykonując czynności na drogowym przejściu granicznym w Oddziale Celnym w M. indywidualnie oraz wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, kilkunastokrotnie przyjął w związku z pełnieniem funkcji publicznej od L. T. - jak również za jej pośrednictwem oraz ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - od niżej wskazanych, ustalonych oraz nieustalonych obywateli Republiki Ukrainy, korzyści majątkowe w łącznej kwocie 15.000 zł w zamian za naruszenie przepisów prawa - nie dopełnienie obowiązków służbowych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 5 i 7 w zw. z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. z 2013, t.j. 1404) i odstąpienie od podjęcia czynności służbowych polegających na przeprowadzeniu kontroli celnych pojazdów, którymi przewożone były bez zgłoszenia celnego ponadnormatywne ilości papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, przy czym:

1/ w dniu 13 stycznia 2014 r. wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - przyjął korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.000 zł, w tym:

- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
- od ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,

- od M. L. oraz M. V. w związku z przewozem samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,

2/ w dniu 15 stycznia 2014 r. wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - przyjął korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.000 zł, w tym:

- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,

- od ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,

- od M. V. (K.) oraz H. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,

3/ w dniu 17 stycznia 2014 r. wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - przyjął korzyści majątkowe w łącznej kwocie 400 zł, w tym:

- od M. V. (K.) oraz H. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,

- od O. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej [...] w kwocie 200 zł,

4/ w dniu 20/21 stycznia 2014 r. wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - przyjął korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1400 zł, w tym:

- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,

- od M. V. (K.) oraz H. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,

- od M. L. oraz M. V. w związku z przewozem samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,

- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,

- od O. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,

5/ w dniu 23 stycznia 2014 r. wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - przyjął korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.000 zł, w tym:

- od M. L. oraz M. V. w związku z przewozem samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- od M. V. (K.) w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od H. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od O. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,

6/ w dniu 27 stycznia 2014 r. przyjął - za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 2.000 zł, w tym:

- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
- od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- od M. V. (K.) w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od H. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od O. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 400 zł,

7/ w dniach 13/14 lutego 2014 r. przyjął - za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 2.200 zł, w tym:

- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 400 zł,
 - od ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
 - od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od M. L. i M. V. w związku z przewozem samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- 8/ w dniu 16 lutego 2014 r. przyjął - za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.200 zł, w tym:
- od ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- 9/ w dniu 20 lutego 2014 r. przyjął - za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 2.000 zł, w tym:
- od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 400 zł,

- od O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
 - od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki Volkswagen o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- 10/ w dniu 4 marca 2014 r. przyjął - za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.200 zł, w tym:
- od ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 400 zł,
 - od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
 - od O. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
 - od ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- 11/ w dniu 10 marca 2014 r. przyjął - za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 400 zł,
- od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- 12/ w dniu 24 marca 2014 r. za pośrednictwem ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.200 zł, w tym:
- od M. C. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki Z. o nr rej [...] w kwocie 200 zł,

- od H. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od L.T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- od O. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] w kwocie 200 zł,
- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł

tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

2. w okresie od dnia 13 stycznia 2014 r. do dnia 24 marca 2014 r. w M., woj. [...] indywidualnie oraz wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania, w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności jako funkcjonariusz Służby Celnej, realizując czynności na drogowym przejściu granicznym w Oddziale Celnym w M. i mając z tego tytułu na podstawie w art. 2 ust 1 pkt 5 i 7 w zw. z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2013, t.j. 1404) prawny, szczególny obowiązek wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, kilkunastokrotnie nie dopełniał stąd wynikających obowiązków służbowych, w ten sposób, że wiedząc, iż niżej wymienionymi samochodami osobowymi przewożone są bez zgłoszenia celnego, ukryte, ponadnormatywne ilości papierosów, odstępował od podejmowania czynności służbowych polegających na przeprowadzeniu kontroli celnych, ujawnienia i zatrzymania wyrobów akcyzowych, doprowadzając w ten sposób wspólnie i w porozumieniu z niżej wskazanymi osobami do sprowadzenia na terytorium RP papierosów bez znaków skarbowych akcyzy w łącznej ilości 37.500 paczek papierosów - po 20 sztuk w każdej paczce (750.000 sztuk) narażając w ten sposób Skarb Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnej w łącznej kwocie 745.447,00 zł w tym należności akcyzowe 573.797,00 zł, podatek VAT w kwocie 147.298,00 zł oraz należności celne w kwocie 24.352,00 zł, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, przy czym:

1 / w dniu 13 stycznia 2014 r.:

- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez R. H. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej [...] przez M. L. oraz M. V. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

2/ w dniu 15 stycznia 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez M. V. (K.) oraz H. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,

3/ w dniu 16/17 stycznia 2014 r.:

- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez M. V. (K.) oraz H. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów;

4/ w dniu 20 stycznia 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez M. V. (K.) oraz H. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr [...] przez M. L. oraz M. V. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] R. H. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów;

5/ w dniu 23 stycznia 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] M. L. oraz M. V. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki B. o [...] przez M. V. (K.) w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez H. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,

6/ w dniu 27 stycznia 2014 r.:

- samochodem marki B. o nr rej. [...] przez R. H. w ilości 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. i I. R. w ilości 1000 paczek papierosów,
- samochodem marki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości 1000 paczek papierosów,
- samochodem marki B. o nr rej. [...] przez M. V. (K.) w ilości 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez H. B. w ilości 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. w ilości 500 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości 1000 paczek papierosów,

7/ w dniu 13/14 lutego 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez R. H. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez M. L. i M. V. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr [...] przez O. B. i I. R. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

8/ w dniu 16 lutego 2014 r.:

- samochodem m-ki Y. o nr rej [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr [...] przez O. B. i I. R. w ilości, nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

9/ w dniu 20 lutego 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez O. B. i I. R. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania, w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania, w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów;

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów;

10/ w dniu 4 marca 2014 r.:

- samochodem o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy, wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania, w ilości 1000 paczek,

- samochodem marki B. o nr rej. [...] przez R. H. w ilości 500 paczek,

- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. w ilości 500 paczek,

- samochodem marki V. o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania, w ilości 500 paczek,

11/ dniu 10 marca 2014 r. samochodem o nr rej. [...] przez I. R.

i O. B. w ilości 1000 paczek,

12/ w dniu 24 marca 2014 r.:

- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez R. H. i I. R. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem marki Z. o nr rej [...] przez M. C. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V. o nr rej [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem o nr rej. [...] przez H. B. w ilości 500 paczek,

- samochodem o nr rej. [...] przez O. B. w ilości 500 paczek,

tj. o przestępstwo z art. 86 § 3 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s i art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s w zw. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s.

- R. N. o to, że:

3. w okresie od dnia 29 kwietnia 2014 r. od dnia 30 września 2014 r. w M., P. i w O. woj. [...] działając z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, w warunkach czynu ciągłego, jako funkcjonariusz Służby Celnej, wykonując czynności na drogowym przejściu granicznym w Oddziale Celnym w M., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, przyjął - w związku z pełnieniem funkcji publicznej od L. T. obietnicę udzielenia korzyści majątkowej, a następnie wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania oraz z nieustaloną osobą, kilkunastokrotnie przyjął od L. T., jak również za jej pośrednictwem, od innych - niżej wskazanych, ustalonych i nieustalonych obywateli Republiki Ukrainy - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 7783,00 zł - w zamian za naruszenie przepisów prawa - nie dopełnienie obowiązków służbowych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 5 i 7 w zw. z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o Służbie Celnej (Dz. z 2013, t.j. 1404) i odstąpienie od podjęcia czynności służbowych polegających na przeprowadzeniu kontroli celnych pojazdów, którymi przewożone były bez zgłoszenia celnego ponadnormatywne ilości papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, przy czym:

1/ w dniu 29 kwietnia 2014 r. w P. wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym wobec którego wyłączono materiały do odrębnego

postępowania, przyjął od L. T. obietnicę wielokrotnego udzielenia korzyści majątkowych, każdorazowo w kwocie nie mniejszej niż 100 euro - stanowiącej równowartość 420 zł - od każdego obywatela Republiki Ukrainy dokonującego przemytu celnego - papierosów bez znaków skarbowych akcyzy w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek,

2/ w dniu 14/15 maja 2014 r. w P. i w O., wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - i za jego pośrednictwem, przyjął korzyści majątkowe w łącznej kwocie 2400 zł, w związku z umożliwieniem dokonania przemytów celnych papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, w tym:

- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
- od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej [...] kwotę 400 zł,
- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 400 zł,
- od innych ustalonych i nieustalonych osób w związku z przewozem wyrobów akcyzowych w ponadnormatywnych ilościach, nieustalonymi środkami transportu w kwocie 1.400 zł,

3/ w dniu 21/22 maja 2014 r. w M. wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą przyjął - za pośrednictwem L. T. - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1036 zł, związku z umożliwieniem dokonania przemytów celnych papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, w tym:

- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
- od I. R. w związku z przewozem przez O. B. wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...], kwotę 100 euro - stanowiącą równowartość 418 zł,
- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 100 euro - stanowiącą równowartość 418 zł,

4/ w dniu 14/15 czerwca 2014 r. w M. wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą przyjął - za pośrednictwem L. T.- korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1236

zł związku z umożliwieniem dokonania przemytów celnych papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, w tym:

- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 100 euro - stanowiącą równowartość 412 zł,
- od O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 412 zł,
- od M. L. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 412 zł,

5/ w dniu 20/21 czerwca 2014 r. w M. wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą, przyjął za pośrednictwem L. T. - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 830 zł związku z umożliwieniem dokonania przemytów celnych papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, w tym:

- od O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 415 zł,
- od M. L. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 415 zł,

6/ w dniu 22/23 czerwca 2014 r. w M. wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą przyjął - za pośrednictwem L. T. - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 416 zł w związku z umożliwieniem dokonania przemytu celnego papierosów bez znaków skarbowych akcyzy od O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej. [...],

7/ w dniu 23/24 czerwca 2014 r. w M. wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą przyjął za pośrednictwem L. T. - korzyści majątkowe w łącznej kwocie 1.448 zł związku z umożliwieniem dokonania przemytów celnych papierosów bez znaków skarbowych akcyzy, w tym:

- od L. T. oraz M. B. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki V. o nr rej. [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 416 zł,

- od ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem o nr rej [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 416 zł,
- od R. H. w związku z przewozem wyrobów akcyzowych samochodem marki B. o nr rej. [...] kwotę 200 zł,
- od M. C. związku z przewozem przez inną osobę wyrobów akcyzowych samochodem marki Z. o nr rej [...] kwotę 100 euro stanowiącą równowartość 416 zł,

8/ w bliżej nieustalonych dniach pomiędzy 24 czerwca 2014 r. a 30 września 2014 r. w M. kilkakrotnie przyjął w związku z pełnioną funkcją publiczną - za pośrednictwem L. T.- wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą, od nieustalonych obywateli Republiki Ukrainy za pośrednictwem L.T., korzyści majątkowe w bliżej nieustalonej kwocie nie mniejszej niż 100 euro stanowiącej równowartość 417 zł, w związku umożliwieniem podróżującym nieustalonymi środkami transportu dokonanie przemytu celnego papierosów bez znaków skarbowych akcyzy w ponadnormatywnych ilościach,

tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

4. w okresie od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 30 września 2014 r. w M., woj. [...], w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, jako funkcjonariusz Służby Celnej, wykonując czynności na drogowym przejściu granicznym w Oddziale Celnym w M. - mając z tego tytułu na podstawie art. 2 ust 1 pkt 5 i 7 w zw. z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (tekst jedn. Dz.U. z 2013, poz. 1404) prawny, szczególny obowiązek wykrywania, zapobiegania i zwalczania przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, kilkunastokrotnie nie dopełniał stąd wynikających obowiązków służbowych, w ten sposób, że wiedząc, iż niżej wymienionymi samochodami osobowymi przewożone są bez zgłoszenia celnego, ukryte ponadnormatywne ilości papierosów, odstępował od podejmowania czynności służbowych polegających na przeprowadzeniu kontroli celnych, ujawnienia i zatrzymania wyrobów akcyzowych, doprowadzając w ten sposób wspólnie i w porozumieniu z L. T. oraz ustalonym funkcjonariuszem celnym - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - i niżej wskazanymi osobami do sprowadzenia na terytorium RP papierosów bez znaków

skarbowych akcyzy w łącznej ilości 14.500 paczek po 20 sztuk w każdej paczce (290.000 szt.), narażając w ten sposób Skarb Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnej w łącznej kwocie 288.239,00 zł, w tym należności akcyzowe 221.868,00 zł, podatek VAT w kwocie 56.955,00 zł oraz należności celne w kwocie 9.416,00 zł, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, przy czym:

1/ w dniu 14/15 maja 2014 r.:

- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez R. H. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez I. R. i O. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- nieustalonymi samochodami przez nieustalonych obywateli Republiki Ukrainy w nieustalonej ilości paczek papierosów,

2/ w dniu 21 maja 2014 r.:

- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] przez R. H. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej [...] przez I. R. i O. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V. o nr rej [...] przez L. T. i M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

3/ w dniu 14/15 czerwca 2014 r. umożliwił dokonanie przemytu celnego papierosów bez znaków skarbowych akcyzy:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem m-ki V.o nr rej. [...] przez obywateli Republiki Ukrainy: O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania- w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,
- samochodem o nr rej. [...] przez M. L. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

4/ w dniu 20 czerwca 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez O. P., O. P. i ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem o nr rej. [...] przez M. L. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

5/ w dniu 22 czerwca 2014 r. samochodem o nr rej. [...] przez O. P., O.P. i ustalonego obywatela Ukrainy - wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania - w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

6/ w dniu 23/24 czerwca 2014 r.:

- samochodem m-ki V. o nr rej. [...] przez L. T. oraz M. B. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki V o nr rej. [...] przez ustalonego obywatela Ukrainy wobec którego wyłączono materiały do odrębnego postępowania, w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

- samochodem m-ki B. o nr rej. [...] R. H. w ilości nie mniejszej niż 500 paczek papierosów,

- samochodem m-ki Z. o nr rej. [...] przez M. Ch. w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

7/ w bliżej nieustalonych dniach pomiędzy 24 czerwca 2014 r. a 30 września 2014 r. nieustalonym obywatelom Republiki Ukrainy podróżującym nieustalonymi środkami transportu, nieustalonych ilości paczek papierosów,

tj. o przestępstwo z art. 86 § 3 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s. w zw. z art. 63 § 6 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s w zw. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s.”.

Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z dnia 2 października 2019 r., sygn. akt II K [...]:

I. uznał oskarżonego T. J. za winnego popełnienia czynu z art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na zasadzie art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 200 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł;

- II. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej osiągniętej przez oskarżonego z przestępstwa w kwocie 15.000 zł,
- III. na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzekł środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych przez okres 5 lat,
- IV. uznał oskarżonego T. J. za winnego popełnienia czynu z art. 86 § 3 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. i za to na zasadzie art. 63 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. i art. 2 § 2 k.k.s. skazał go na karę roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 150 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł;
- V. na zasadzie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności, wymierzonych w punktach I i IV orzekł wobec oskarżonego T. J. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, zaś w miejsce jednostkowych kar grzywny orzekł karę łączną grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych, określając wysokość stawki dziennej na kwotę 100 zł,
- VI. na zasadzie art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego T. J. kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania w sprawie w dniu 8 grudnia 2016 r. od godz. 08:05 do godz. 13:10 przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równy jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;
- VII. uznał oskarżonego R. N. za winnego popełnienia czynu z art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na zasadzie art. 228 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 100 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 120 zł;
- VIII. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec niego środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowej osiągniętej przez oskarżonego z przestępstwa w kwocie 7.783 zł,
- IX. na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego R. N. środek karny w postaci zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i

samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych przez okres 5 lat,

X. uznał oskarżonego R. N. za winnego popełnienia czynu z art. 86 § 3 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s w zw. z art. 63 § 6 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s w zw. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. i za to na zasadzie art. 86 § 3 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. i art. 2 § 2 k.k.s. skazał go na karę roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w liczbie 80 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 120 zł;

XI. na zasadzie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności, wymierzonych w punktach VII i X orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, zaś w miejsce jednostkowych kar grzywny orzekł wobec oskarżonego karę łączną grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, określając wysokość stawki dziennej na kwotę 120 zł,

XII. na zasadzie art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania w sprawie w dniu 8 grudnia 2016 r. od godz. 06:20 do godz. 16:30 przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równy jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego T. J. zaskarżył opisany wyrok w całości i zarzucił w wywiedzionej apelacji „obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w szczególności art. 410 k.p.k. (Podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej) w związku z art. w szczególności art. 424 § 1 k.p.k., a to:

1. art. 424 § 1 k.p.k. przez sprzeczność pomiędzy przyjętym opisem czynu przypisanego oskarżonemu w komparycji wyroku i kontynuowaniem jej uzasadnieniem wyroku, które opisuje inaczej jednostkowe zachowania przypisane oskarżonemu co do ilości zdarzeń z udziałem poszczególnych osób, w tym przede wszystkim >>ustalonego funkcjonariusza służby celnej<<, którym wg uzasadnienia zaskarżonego wyroku mógł być jedynie S. Z., i przypisanie oskarżonemu T. J. 5 jednostkowych zachowań składających się na zarzucany czyn z udziałem S. Z. kiedy sam ten świadek, któremu Sąd daje wiarę w całości co do jego zeznań (i wyjaśnień) mówi o dwóch, może trzech przypadkach takiego działania. Przy czym

brak jest wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na jakiej podstawie Sąd przyjął pięć takich przypadków, a nie dwa lub trzy.

2. art. 424 § 1 k.p.k. przez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku, na jakiej podstawie Sąd przyjął, że na początku 2014 r. skarżony T. J. uzgodnił z obywatelem Ukrainy T. H., że będzie odstępował od kontroli celnej, w sytuacji, kiedy bezsporne w sprawie jest, że nikt z obywateli Ukrainy nie kontaktował się z oskarżonym T. J. ani osobiście, ani telefonicznie. Sąd nie dysponował żadnymi zeznaniami T. H., a jedyna z obywateli Ukrainy kontaktująca się z polską stroną – L. T., kontaktowała się tylko z S. Z. a w każdym razie nigdy z oskarżonym T. J.. Nawet w zeznaniach kolejny raz zmienianych tym razem na niekorzyść oskarżonego R. N. z dnia 21 marca 2019 r. na stronie 7 stwierdza >>ja na „S”. nigdy nie jechałam osobiście” to Sebastian kontrolował, on dawał pieniądze „S”<<. Wielokrotnie zeznając i wyjaśniając nigdy nie potwierdziła, żeby miała rozmawiać osobiście, bądź kontaktować się przy pomocy jakichkolwiek środków komunikacji z oskarżonym T. J.. Co więcej wg zeznań i wyjaśnień L. T. nie było przypadku, aby ona przekraczała granicę przez stanowisko (na pasie zielonym), na którym pełnił służbę oskarżony T. J. jak wyżej.

3. art. 424 § 1 k.p.k. przez brak wyjaśnienia na jakiej podstawie Sąd Rejonowy przyjmuje, że oskarżony T. J. przyjmował kilkunastokrotnie korzyść majątkową od L. (pisownia z uzasadnienia) T., a za jej pośrednictwem i pośrednictwem ustalonego (wynika z dalszej części uzasadnienia – T. H.) obywatela Ukrainy od wskazanych i nieustalonych obywateli Ukrainy, podczas gdy L. T. konsekwentnie zeznawała i wyjaśniała, że nigdy osobiście nie kontaktowała się z oskarżonym T. J., w tym samym nie przekazywała mu żadnych pieniędzy a wszystko to miało się odbywać za pośrednictwem S. Z.. W przypadku T. H., brak jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie takiego faktu, poza zeznaniami obywateli ukraińskich, którzy nie mieli żadnego kontaktu z oskarżonym a informacje otrzymywali od L. T., której z kolei przekazywał S. Z. i, bądź też powoływali się na informacje od T. H., który nigdy nie został przesłuchany w sprawie.

4. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. przez zupełny brak odniesienia się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do dowodów zaoferowanych w akcie oskarżenia i kwestionowanych przez obu oskarżonych >>obiektywnych<<

dowodów z dokumentów a w faktycznie nierzetelnie przedstawionych materiałach w postaci wydruków służby celnej soc-o (są w aktach wydruki przekroczenia granicy straży granicznej), brak rejestru służby celnej dotyczących często zdarzających się zawrotów samochodów osobowych - pojazdy ujęte w zarzutach mogły (bez weryfikacji rejestru zawrotów) nie wjechać na teren polski (po kontroli granicznej mogły zostać zawrócone i nie przekroczyć granicy celnej) wobec tego dla przyjęcia, że przekroczyły granicę celną a tym bardziej, jeżeli za pomocą tych pojazdów miał dokonywać się przemyt papierosów

5. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k. przez brak ustosunkowania się i przyjęcie w całości materiałów mających dokumentować przekroczenie granicy, w przypadkach, kiedy prima facie dowody te dokumentują zdarzenia niemożliwe a co najmniej nieprawdopodobne, mianowicie, że odprawy trwały kilka sekund a w jednym przypadku oskarżonemu T. J. zostało przypisane zdarzenie w chwili, kiedy nawet nie było go w pracy (w aktach sprawy wykaz służb oskarżonego).

(...).

6. art. 5 § 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w przypadkach bowiem, kiedy powstawały co najmniej nie dające usunąć się wątpliwości, Sąd rozstrzygał je wbrew podstawowej regule procesu karnego na niekorzyść oskarżonego.

7. art. 7 k.p.k. przez przekroczenie granicy swobodnej oceny, bez uwzględnienia zasad prawidłowego (logicznego) rozumowania wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co dotyczy okoliczności podniesionych w powyższych zarzutach, ale również przyjęcie, że fakt, iż oskarżonego T. J. ukraińscy oskarżeni i świadkowie kojarzą i znają z widzenia oraz nazywali go >>"S."<< ma świadczyć o tym, że współpracował z tymi osobami w celach przestępczych, w sytuacji gdy osoby te często przekraczające granicę znały niemal wszystkich celników i każdego nazywali swoim określeniem. Nie było to zatem coś w rodzaju pseudonimu przestępczego, jak się zdaje rozumować Sąd, ale wygodne określenie z czymś się kojarzące, które nadali Ukraińcy celnikom, których w większości (w tym T. J.) nie znali z imienia i nazwiska. Dopiero w toku postępowania dowiedzieli się, że nazwany przez nich „S”. to T. J..”

W następstwie tych zarzutów obrońca wniosł:

- o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego, względnie
- o uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji.

Z kolei obrońca oskarżonego R. N. zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

„1. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez ocenę materiału dowodowego sprzeczną ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, jak również przekroczenie granicy swobodnej oceny materiału dowodowego i jego dowolną ocenę prowadzącą do sprzecznych z rzeczywistym stanem faktycznym wniosków - w zakresie możliwości kierowania poszczególnych osób na odpowiedni pas ruchu, przekazywania korzyści majątkowych R. N., jak również świadomego i celowego odstępowania przez niego od kontroli samochodów rzekomo przewożących ponadnormatywne ilości papierosów, a także bezpodstawne uznanie za wiarygodne zeznań L. T. złożonych w czasie postępowania przygotowawczego oraz tych złożonych przez Sądem, w których wskazała, że kłamała odwołując zeznania z postępowania przygotowawczego oraz uznanie za wiarygodnych zeznań S. Z., uznanie za niewiarygodne zeznań wszystkich świadków wskazujących na brak winy oskarżonego R. N., tj. K. B., J. N., M. V., pomimo obiektywnych przesłanek uznania ich wiarygodności, pominięcie sprzeczności w zeznaniach L. T. i S. Z., uznanie iż S. Z. jest wiarygodny ale jednocześnie nie jest wiarygodny R. N., w sytuacji kiedy w pewnym zakresie przyznają oni te same okoliczności - choćby dotyczące pomocy przy spisywaniu notatki w postępowaniu dyscyplinarnym;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że w dniach wskazanych w zarzutach doszło do przemytu papierosów, w którym udział miał mieć R. N. poprzez świadome i celowe odstąpienie od dokonania kontroli samochodów, rzekomo przewożących papierosy, a następnie przyjęcie korzyści majątkowej, a także na przyjęciu że L. T. składała w postępowaniu przygotowawczym wyjaśnienia zgodne z prawdą, a kłamała przed Sądem Rejonowym w P., kiedy odwołała w/w wyjaśnienia oraz złożyła zgodne z prawdą zeznania w charakterze świadka, opisując nie tylko przebieg wydarzeń z okresu kiedy dokonywała przewozu papierosów, ale również opisując sposób dokonywania jej przesłuchań w postępowaniu przygotowawczym i oparcie na nich ustaleń

faktycznych w sprawie, jak również bezpodstawne i sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym uznanie, iż R. N. przyjął jakąkolwiek korzyść majątkową czy to od L. T., S. Z. czy jakiegokolwiek innej osoby z nią współpracującej, jak również, że wszedł on w porozumienie z L. T. i S. Z. co do przemytu papierosów przez granicę przez osoby narodowości Ukraińskiej, że informował telefonicznie te osoby co do możliwości dokonywania danego dnia przemytu papierosów, a także że celowo i świadomie wiedząc o przewozie papierosów odstępował od dokonywania kontroli danych pojazdów umożliwiając w ten sposób przemyt papierosów;

3. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie wielu dowodów i okoliczności świadczących o braku wiarygodności S. Z. oraz L. T., wskazywanych przez samych oskarżonych w toku postępowania, jak również wskazujących na brak wiarygodności dokumentów zalegających w aktach sprawy, a świadczących o zdarzeniach niemożliwych wręcz, jak obecność na pasie samochodów przez okres kilku miesięcy, dokonywanie odpraw pojazdów w przeciągu jednej sekundy, czy też korzystanie w tym samym czasie z jednego komputera na kilku stanowiskach lub z kilku komputerów na jednym stanowisku w tym samym czasie, co świadczy o braku wiarygodności dokumentów stanowiących podstawę wydanego wyroku i uznanych na wiarygodne, jak również pominięcie okoliczności takich jak zatrzymanie L. T. do innej sprawy, wydanie wobec niej postanowienia o zakazie opuszczania kraju, a następnie zmianę jej zeznań i wskazanie, że wszystko co powiedziała w postępowaniu przygotowawczym było prawdą, co zdaniem obrony powinno być wzięte pod uwagę przy ocenie wiarygodności zeznań L. T.,

4. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 170 § 1 pkt. 2 i 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych obrony, koniecznych do przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego, w tym o przesłuchanie funkcjonariuszy Straży Granicznej, uzyskanie oryginałów dokumentów oraz danych niezbędnych do dokonania ustaleń faktycznych, mających podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w tym dla wykazania, że fizycznie niemożliwym było zrealizowanie przez R. N. znamion zarzuconych mu czynów, w realiach niniejszej sprawy oraz w świetle ujawnionego i

udowodnionego sposobu funkcjonowania i organizacji przejścia granicznego w M. bezpodstawnie uznając, że nie mają one znaczenia dla prowadzonego postępowania oraz zmierzają jedynie do przedłużenia postępowania sądowego,

5. naruszenie prawa materialnego, wynikające z błędów w ustaleniach faktycznych, poprzez bezpodstawną subsumpcję i uznanie, iż w sytuacji kiedy funkcjonariusz służby celnej nie wiedział czy w danym pojeździe przewożone są papierosy, a z oceny jego ryzyka nie wynikała konieczność kontroli pojazdu, jak również nie wskazywało na to zastrzeżenie w systemie, a oskarżony odstępował od dokonania kontroli szczegółowej takiego pojazdu to brak jest podstaw do przypisania mu odpowiedzialności karnej z art. 228 § 3 k.k. z uwagi na brak naruszenia przepisów prawa ze strony funkcjonariusza odstępującego od dokonania kontroli szczegółowej, co wynika wprost z dyspozycji art. 3 Ustawy z dnia 27.08.2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. 2013 poz. 1404) oraz art. 2 ust. 1 pkt. 5 i 7 Ustawy o Służbie Celnej, nakazujących dokonanie kontroli szczegółowej wedle oceny ryzyka dokonanej przez funkcjonariusza, co przedkłada się na brak realizacji znamion typu czynu zabronionego zarówno z art. 228 § 3 k.k., jak i z art. 86 § 3 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s w zw. z art. 63 § 6 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s.;

6. naruszenie prawa materialnego, poprzez bezpodstawne i nieuzasadnione przyjęcie, wynikające w błędu w ustaleniach faktycznych, że oskarżony uczynił sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodów, a zatem bezpodstawne zastosowanie art. 65 k.k. oraz 37 § 1 pkt. 2 i 5 k.k.s., w sytuacji kiedy brak jest dowodów na uczynienie sobie przez oskarżonego z popełnionego przestępstwa stałego źródła dochodów oraz działania w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu popełnienie przestępstw skarbowych, co w konsekwencji doprowadziło nie tylko do wydania wyroku skazującego bez podstaw faktycznych, ale również - co wskazać należy z ostrożności procesowej, rażąco niewspółmiernej kary;

7. rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, w łącznym wymiarze dwóch lat bezwzględnego pozbawienia wolności oraz łącznie grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 120 zł każda, a także orzeczenie zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych przez okres lat 5, co w kontekście zasad

wymiaru kary oraz prewencji ogólnej i indywidualnej jest wymiarem zbyt surowym, niewspółmiernym z dotychczas prowadzonym trybem życia przez oskarżonego zgodnego z prawem i dotychczas niekaranego,

8. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 63 § 3 k.k. poprzez brak zaliczenia na poczet zastosowanego środka karnego - zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych - okresu odpowiadającego stosowanemu wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych.”

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu w sprawie Sądowi Rejonowemu, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczonej wobec oskarżonego kary i wymierzenie kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz zmianę orzeczonego środka karnego poprzez orzeczenie go w wymiarze 2 lat i zaliczenia na okres na poczet zastosowanego środka karnego - zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych - okresu odpowiadającego stosowanemu wobec podejrzanego środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 8 lipca 2020 r., sygn. akt II Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. Na podstawie art. 63 § 3 k.k. na poczet orzeczonego wobec oskarżonego R. N. środka karnego w postaci zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych zaliczył okres rzeczywistego stosowania środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych funkcjonariusza służby celnej wobec oskarżonego od dnia 8 grudnia 2016 r. do dnia 8 lipca 2020 r.

Od rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego kasacje wnieśli obrońcy obu skazanych.

Zaskarżając w całości wyrok Sądu Okręgowego w P. obrońca T. J. adwokat B. L. zarzuciła „rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia w postaci obrazy przepisów prawa procesowego, a mianowicie:

I. art. 456 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 k.p.k. i art. 424 k.p.k. polegające na tym, że sąd odwoławczy utrzymał w mocy orzeczenie sądu I instancji, chociaż mógł i powinien dokonać jego uchylenia lub zmiany z powodu rażącego naruszenia przez Sąd I instancji art. 413 § 2 k.p.k. i art. 424 k.p.k. poprzez niedokładne i sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym określenie w wyroku sądu I instancji czynów przypisanych T. J. oraz sprzeczności pomiędzy częścią dyspozytywną orzeczenia a jego uzasadnieniem, co wyrażało się w:

1. błędnym ustaleniu w zakresie czynu z pkt. 1 podpunkt 1, 2, 3, 4, 5 kwoty korzyści majątkowej osiągniętej rzekomo przez skazanego T. J. działającego wspólnie i w porozumieniu z ustalonym funkcjonariuszem celnym (S. Z.) poprzez nieuwzględnienie kwoty, którą rzekomo miał on przekazywać S. Z. z kwoty otrzymanej przez wymienionych w opisie czynu obywateli Republiki Ukrainiejskiej, co doprowadziło do przypisania skazanemu kwoty korzyści majątkowej w zawyżonej wysokości,
2. przypisaniu skazanemu T. J. sprawstwa w zakresie czynu z pkt. 1 i 2 w dniu 14.02.2014 r., podczas gdy z dokumentacji załączonej do akt sprawy wyraźnie wynika, że nie było go w tym czasie w pracy, a zatem nie mógł popełnić przypisanego mu czynu w tym czasie,
3. niedokładnym przypisaniu skazanemu T. J. zarzucanego mu czynu w pkt. 1, co wyrażało się w przyjęciu, że w zarzucanym mu czasookresie od 13.01.2014 r. do 24.03.2014 r. przyjął korzyści majątkowe od nieustalonych obywateli Republiki Ukrainy bez wskazania jakie ilości papierosów były przez nich przewożone oraz w jakiej wysokości otrzymał korzyść majątkową, co wyklucza możliwość przypisania mu zarzucanych aktem oskarżenia czynów,
4. w postaci sprzeczności pomiędzy treścią przypisanego skazanemu czynu z pkt. 2 w części dyspozytywnej wyroku oraz stwierdzeń zawartych w tym zakresie w uzasadnieniu wyroku polegające na kategoriycznych ustaleniach w uzasadnieniu ilości wwożonych przez obywateli Ukrainy na teren Rzeczypospolitej Polskiej papierosów za przyzwoleniem skazanego, podczas gdy w przypisanym mu czynie, sąd posługuje się sformułowaniem >>w ilości nie mniejszej niż<<, co jednoznacznie wskazuje na brak możliwości dokładnego ustalenia tych wartości; ponadto sąd I

instancji nie uzasadnił na jakiej podstawie i w oparciu o jakie dowody dokonał kategoriycznych ustaleń w tym zakresie,

5. w ustaleniu w uzasadnieniu orzeczenia (str.18), że w dniu 12/13.01.2014 r. samochodem marki V. o nr rej. [...] V. B. przewoził 500 paczek papierosów, podczas gdy z aktu oskarżenia wynikało, że przewoził on papierosy w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek i przy czym Sąd nie zmienił opisu czynu przypisanego skazanemu T. J. w tym zakresie,

6. w ustaleniu w uzasadnieniu orzeczenia (str. 19 uzasadnienia), że w dniu 20/21.01.2014 r. samochodem marki V. o nr rej [...] M. B. przewoziła papierosy w ilości 1000 paczek, podczas gdy z zarzucanego oskarżonemu aktem oskarżenia czynu wynikało, że zdarzenie to miało miejsce w dniu 20.01.2014 r., a przemycane papierosy należały do M. B. i L. T. Sąd nie zmienił opisu czynu przypisanego skazanemu T. J. w tym zakresie,

7. w ustaleniu w uzasadnieniu (k. 21), że w dniu 27.01. 2014 r. T. J. umożliwił T. H. samochodem (bez wskazania numerów rejestracyjnych) przemyt w ilości 1000 paczek oraz w dniu 13/14.02.2014 r. samochodem marki V. o nr rej. [...] przemyt w ilości 1000 paczek papierosów, podczas gdy Sąd I instancji nie miał możliwości czynienia kategoriycznych ustaleń z uwagi na to, że T. H. nawet nie przesłuchano w charakterze podejrzanego, nie przedstawiono mu zarzutów i nie skazano, a nadto sąd nie zmienił opisu czynu przypisanego skazanemu T. J. w akcie oskarżenia, podczas gdy aktem oskarżenia zarzucono T. J. w dniu 27.01.2014 r. umożliwienie przemytu ustalonymu obywatelowi Ukrainy samochodem o nr rej [...] 1000 paczek papierosów,

8. w ustaleniu w uzasadnieniu (k. 21), że w dniu 13/14.02.2014 r. T. J. umożliwił przemyt M. L. oraz M. Y. 1220 paczek papierosów, podczas gdy z zarzucanego mu aktem oskarżenia wynikało, że przewoziły nie mniej niż 500 paczek papierosów i Sąd nie zmienił w tym zakresie opisu czynu przypisanego skazanemu T. J.,

9. w ustaleniu w uzasadnieniu (k. 21), że w dniu 13/14.02.2014 r. T. J. umożliwił O. B. przemyt papierosów w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek, podczas gdy z aktu oskarżenia wynikało, że papierosy były przewożone przez O. B. i I. R. i Sąd nie zmienił w tym zakresie opisu czynu przypisanego skazanemu T. J.,

10. ustaleniu w uzasadnieniu (k. 22), że skazany T. J. w dniu 16.02.2014 r. >>umożliwił przemyt samochodem o nr rej. [...] wraz z R. H., który dokonał przewozu bez zgłoszenia celnego 500 paczek papierosów bez znaków skarbowych akcyzy<<, podczas gdy akt oskarżenia w ogóle nie zarzuca mu takiego czynu w tym dniu,

11. w ustaleniu w uzasadnieniu (k. 23), że w dniu 20.02. 2014 r. oraz w dniu 4.03.2014 r. T. J. umożliwił T. H. samochodem marki V. o nr rej. [...] przemyt w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów w każdym z tych dni, podczas gdy Sąd I instancji nie miał możliwości czynienia kategoriycznych ustaleń z uwagi na to, że T. H. nie przesłuchano w charakterze podejrzanego, nie przedstawiono mu zarzutów i nie skazano, a nadto sąd nie zmienił opisu czynu przypisanego skazanemu T. J. w akcie oskarżenia, podczas gdy aktem oskarżenia zarzucono T. J., że w dniu 20.02.2014 r. oraz 4.03.2014 r. umożliwił przemyt ustalonemu obywatelowi Ukrainy samochodem o nr rej. [...] w ilości nie mniejszej niż 1000 paczek papierosów,

12. w ustaleniu w uzasadnieniu (k. 23), że w dniu 20.02.2014 r. umożliwił przemyt samochodem marki V. nr rej. [...] O. P. i P. S. i Sąd nie zmienił opisu czynu z aktu oskarżenia, w którym nie wskazano z imienia i nazwiska P. S.,

13. w ustaleniu w uzasadnieniu, że w dniach 13.01.2014 r., 15.01.2014 r., 13/14.02.2014 r., 16.02.2014 r., 20.02.2014 r., 04.03.2014 r. umożliwił przemyt samochodem marki V. nr rej. [...] V. B. i nie zmienił opisu czynu zarzucanego aktem oskarżenia w tym zakresie, który nie wskazywał z imienia i nazwiska V. B.,

14. w ustaleniu w uzasadnieniu, że w dniu 24.03.2014 r. T. J. umożliwił przemyt R. H. papierosów w ilości 1000 paczek, podczas gdy z aktu oskarżenia wynikało, że przemytu tego dokonywał R. H. wraz I. R. i nie zmienił opisu czynu w tym zakresie, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a w szczególności na wysokość wymierzonej skazanemu kary.

II. art. 433 § 2 k.p.k. poprzez nierozważenie wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, polegających na sprzeczności pomiędzy treścią rozstrzygnięcia Sądu I instancji a jego uzasadnieniem (art. 424 § 1 k.p.k.) oraz nieuwzględnienie całokształtu okoliczności ujawnionych w sprawie (art. 410 k.p.k.), w szczególności zarzutu nr 1 i zaaprobowaniu przez sąd odwoławczy

błędne poglądy sądu I instancji, że skazany T. J. wspólnie i w porozumieniu z S. Z. dopuścił się popełnienia czynu przypisanego mu w pkt. I wyroku pięciokrotnie, podczas gdy z jednoznacznych i kategorycznych zeznań głównego świadka oskarżenia S. Z. wynika, że trzykrotnie dokonywał odpraw przemytu papierosów w porozumieniu z T. J.; zarzutu nr 2 poprzez zaaprobowanie poglądu Sądu I instancji, że udowodniona jest współpraca skazanego z T. H., zarzutu nr 5 polegającego na przypisaniu T. J. zdarzeń z dnia 14.02.2014 r. w czasie, gdy nie było go w pracy;

III. art. 457 § 3 k.p.k. poprzez sporządzenie kompleksowego i ogólnikowego uzasadnienia, co doprowadziło do pominięcia niektórych zarzutów apelacji oraz nie wyjaśnienia dlaczego zarzuty i wnioski apelacji zostały uznane za niezasadne, co ma szczególne znaczenie w przypadku utrzymania w mocy przez Sąd odwoławczy wyroku sądu I instancji skazującego T. J. na karę dwóch lat pozbawienia wolności.”
 O obrońca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. w części dotyczącej T. J. oraz wyroku Sądu Rejonowego w P. i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Drugi z obrońców T. J. adw. W. C., zarzucił w kasacji „rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie naruszenia art. 64 § 2 k.k. przez jego nieuzasadnione zastosowanie, oraz naruszenie zasady >>*in dubio pro reo*<< (art. 5 § 2 k.p.k.), jak również zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (art. 7 k.p.k.) przez bezkrytyczne przyjęcie za swoją opowieści świadka koronnego S. Z., nie zweryfikowanych zastosowaniem zasad logicznego myślenia i doświadczenia życiowego, zwłaszcza w zakresie opisywanych przez tego świadka miejsc i sposobów rzekomego przekazywania pieniędzy T. J. oraz żadnymi dowodami w pozostałej części materiału dowodowego bez uzasadnienia takiego stanowiska.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego w P. oraz utrzymanego tym wyrokiem w mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu jako sądowi pierwszej instancji, względnie „przy uznaniu oczywistej niesłuszności skazania - o uniewinnienie oskarżonego.”

Zaskarżając w całości wyrok Sądu odwoławczego na korzyść skazanego R. N., jego obrońca adw. A. M. zarzucił:

„1. rażące naruszenie przepisów prawa, poprzez błędne, nie uwzględniające zasady orzekania wynikającej z treści art. 7 k.p.k. rozważenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. I złożonej apelacji wskazującego na naruszenie przepisów postępowania, mającego wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez ocenę materiału dowodowego sprzeczną ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, jak również przekroczenie granicy swobodnej oceny materiału dowodowego i jego dowolną ocenę prowadzącą do sprzecznych z rzeczywistym stanem faktycznym wniosków - w zakresie możliwości kierowania poszczególnych osób na odpowiedni pas ruchu, przekazywania korzyści majątkowych R. N., jak również świadomego i celowego odstępowania przez niego od kontroli samochodów rzekomo przewożących ponadnormatywne ilości papierosów, a także bezpodstawne uznanie za wiarygodne zeznań L. T. złożonych w czasie postępowania przygotowawczego oraz tych złożonych przez Sądem, w których wskazała, że kłamała odwołując zeznania z postępowania przygotowawczego oraz uznanie za wiarygodnych zeznań S. Z., uznanie za niewiarygodne zeznań wszystkich świadków wskazujących na brak winy oskarżonego R. N., tj. K. B., J. N., M. V., pomimo obiektywnych przesłanek uznania ich wiarygodności, pominięcie sprzeczności w zeznaniach L. T. i S. Z., uznanie iż S. Z. jest wiarygodny ale jednocześnie nie jest wiarygodny R. N., w sytuacji kiedy w pewnym zakresie przyznają oni te same okoliczności - choćby dotyczące pomocy przy spisywaniu notatki w postępowaniu dyscyplinarnym,

2. rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. II złożonej apelacji wskazującego na błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że w dniach wskazanych w zarzutach doszło do przemytu papierosów, w którym udział miał mieć R. N. poprzez świadome i celowe odstępianie od dokonania kontroli samochodów, rzekomo przewożących papierosy, a następnie przyjęcie korzyści majątkowej, a także na przyjęciu że L. T. składała w postępowaniu przygotowawczym wyjaśnienia zgodne

z prawdą, a kłamała przed Sądem Rejonowym w P., kiedy odwołała w/w wyjaśnienia oraz złożyła zgodne z prawdą zeznania w charakterze świadka, opisując nie tylko przebieg wydarzeń z okresu kiedy dokonywała przewozu papierosów, ale również opisując sposób dokonywania jej przesłuchań w postępowaniu przygotowawczym i oparcie na nich ustaleń faktycznych w sprawie, jak również bezpodstawne i sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym uznanie, iż R. N. przyjął jakąkolwiek korzyść majątkową czy to od L. T., S. Z. czy jakiegokolwiek innej osoby z nią współpracującej, jak również, że wszedł on w porozumienie z L. T. i S. Z. co do przemytu papierosów przez granicę przez osoby narodowości Ukraińskiej, że informował telefonicznie te osoby co do możliwości dokonywania danego dnia przemytu papierosów, a także że celowo i świadomie wiedząc o przewozie papierosów odstępował od dokonywania kontroli danych pojazdów umożliwiając w ten sposób przemyt papierosów,

3. rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. III złożonej apelacji wskazującego na naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie wielu dowodów i okoliczności świadczących o braku wiarygodności S. Z. oraz L. T., wskazywanych przez samych oskarżonych w toku postępowania, jak również wskazujących na brak wiarygodności dokumentów zalegających w aktach sprawy, a świadczących o zdarzeniach niemożliwych wręcz, jak obecność na pasie samochodów przez okres kilku miesięcy, dokonywanie odpraw pojazdów w przeciągu jednej sekundy, czy też korzystanie w tym samym czasie z jednego komputera na kilku stanowiskach lub z kilku komputerów na jednym stanowisku w tym samym czasie, co świadczy o braku wiarygodności dokumentów stanowiących podstawę wydanego wyroku i uznanych na wiarygodne, jak również pominięcie okoliczności takich jak zatrzymanie L. T. do innej sprawy, wydanie wobec niej postanowienia o zakazie opuszczania kraju, a następnie zmianę jej zeznań i wskazanie, że wszystko co powiedziała w postępowaniu przygotowawczym było prawdą, co zdaniem obrony powinno być wzięte pod uwagę przy ocenie wiarygodności zeznań L. T.,

4. rażące naruszenie przepisów prawa tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. IV wskazującego na naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 170 § 1 pkt. 2 i 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych obrony, koniecznych do przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego, w tym o przesłuchanie funkcjonariuszy Straży Granicznej, uzyskanie oryginałów dokumentów oraz danych niezbędnych do dokonania ustaleń faktycznych, mających podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w tym dla wykazania, że fizycznie niemożliwym było zrealizowanie przez R. N. znamion zarzuconych mu czynów, w realiach niniejszej sprawy oraz w świetle ujawnionego i udowodnionego sposobu funkcjonowania i organizacji przejścia granicznego w M. bezpodstawnie uznając, że nie mają one znaczenia dla prowadzonego postępowania oraz zmierzają jedynie do przedłużenia postępowania sądowego,

5. rażące naruszenie przepisów prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 170 § 3 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez brak wydania postanowienia przez Sąd Okręgowy w P. w zakresie oddalenia wniosków dowodowych wniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego R. N., jak również całkowite pominięcie złożonych wniosków dowodowych również w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu II instancji, co prowadzi do braku uzasadnienia Sądu Okręgowego w P. co do zasadności lub braku zasadności przeprowadzenia dowodów wskazanych w apelacji,

6. rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. V wskazującego na naruszenie prawa materialnego, wynikające z błędów w ustaleniach faktycznych, poprzez bezpodstawną subsumpcję i uznanie, iż w sytuacji kiedy funkcjonariusz służby celnej nie wiedział czy w danym pojeździe przewożone są papierosy, a z oceny jego ryzyka nie wynikała konieczność kontroli pojazdu, jak również nie wskazywało na to zastrzeżenie w systemie, a oskarżony odstępował od dokonania kontroli szczegółowej takiego pojazdu to brak jest podstaw do przypisania mu odpowiedzialności karnej z art. 228 § 3 k.k. z uwagi na brak naruszenia przepisów

prawa ze strony funkcjonariusza odstępującego od dokonania kontroli szczegółowej, co wynika wprost z dyspozycji art. 3 Ustawy z dnia 27.08.2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. 2013 poz. 1404) oraz art. 2 ust. 1 pkt. 5 i 7 Ustawy o Służbie Celnej, nakazujących dokonanie kontroli szczegółowej wedle oceny ryzyka dokonanej przez funkcjonariusza, co przedkłada się na brak realizacji znamion typu czynu zabronionego zarówno z art. 228 § 3 k.k., jak i z art. 86 § 3 k.k.s. i art. 63 § 2 k.k.s. w zw. z art. 63 § 6 k.k.s. i art. 54 § 2 k.k.s.,

7. rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez nieprawidłowe rozważenie zarzutu apelacji wskazanego w pkt. VI wskazującego na naruszenie prawa materialnego, poprzez bezpodstawne i nieuzasadnione przyjęcie, wynikające w błędu w ustaleniach faktycznych, że oskarżony uczynił sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodów, a zatem bezpodstawne zastosowanie art. 65 k.k. oraz 37 § 1 pkt. 2 i 5 k.k.s., w sytuacji kiedy brak jest dowodów na uczynienie sobie przez oskarżonego z popełnionego przestępstwa stałego źródła dochodów oraz działania w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu popełnienie przestępstw skarbowych, co w konsekwencji doprowadziło nie tylko do wydania wyroku skazującego bez podstaw faktycznych, ale również - co wskazać należy z ostrożności procesowej, rażąco niewspółmiernej kary,

8. rażące naruszenie przepisów prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez lakoniczne uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia, z którego nie wynika w jaki sposób sąd dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego, nie odniósł się bowiem do żadnych konkretnych dowodów w sprawie, posługując się jedynie ogólnymi sformułowaniami wskazującymi rzekomo na prawidłowość rozumowania i oceny materiału dowodowego przez Sąd I instancji, zupełnie nie uzasadnił wydanego rozstrzygnięcia co do zarzuconych błędów w ustaleniach faktycznych, błędnego zastosowania przepisów prawa materialnego, wskazując jedynie, że nie uznał za zasadne innych zarzutów apelacji, a zatem również kolejne z nich nie mogą znaleźć aprobaty Sądu Okręgowego w P., pomimo tego, że właściwie żaden z zarzutów apelacji nie doczekał się rzetelnej analizy ze strony Sądu Okręgowego w P. i właściwego uzasadnienia,

9. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, w łącznym wymiarze dwóch lat bezwzględnego pozbawienia wolności oraz łącznie grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 120 zł każda, a także orzeczenie zakazu zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych i samorządowych związanych z prowadzeniem czynności kontrolnych przez okres lat 5, co w kontekście zasad wymiaru kary oraz prewencji ogólnej i indywidualnej jest wymiarem zbyt surowym, niewspółmiernym z dotychczas prowadzonym trybem życia przez oskarżonego zgodnego z prawem i dotychczas niekaranego.”

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi.

Adwokat B. L., drugi z obrońców skazanego R. N., zarzuciła we wniesionej kasacji rażące naruszenie:

„1. art. 456 k.p.k. w zw. z 39 § 1 i 2 k.k.s. i art. 20 § 2 k.k.s. w z art. 85 k.k. w zw. z art. 86 § 2 k.k.s. poprzez niedokonanie przez Sąd II instancji uchylenia lub zmiany wyroku w sytuacji, w której Sąd I instancji naruszył przepisy prawa materialnego poprzez niezasadne wymierzenie kary łącznej w miejsce kar jednostkowych, gdy czyny te pozostawały w idealnym zbiegu czynów zabronionych w rozumieniu art. 8 § 1 k.k.s., co implikuje, że Sąd był zobligowany do zastosowania art. 8 § 2 k.k.s., w myśl którego wykonaniu podlegała będzie jedynie kara najsurowsza, co z kolei wykluczało orzeczenie kary łącznej;

2. art. 455 k.p.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. poprzez niepoprawienie przez Sąd Odwoławczy błędnej kwalifikacji prawnej, tj. przyjęcia, że czyn przypisany skazanemu w pkt 4 części wstępnej wyroku (dot. art. 86 § 3 k.k.s. i in.) był formą zjawiskową współsprawstwa, podczas gdy było to pomocnictwo, co w konsekwencji miało wpływ na treść wyroku i wysokość orzeczonej kary;

3. art. 456 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 424 § 1 i 2 k.p.k. poprzez aprobatę orzeczenia Sądu I instancji w sytuacji, w której Sąd Odwoławczy winien był dokonać uchylenia lub zmiany wyroku z uwagi na rażące naruszenia przez Sąd I instancji art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 424 § 1 i 2 k.p.k., tj. niedokładne opisanie czynu i wzajemną sprzeczność w tym zakresie pomiędzy częścią dyspozytywną

orzeczenia i jego uzasadnieniem, co miało poważny wpływ na treść wyroku, a w szczególności na wysokość wymierzonej skazanemu kary;

4. art. 433 § 2 k.p.k. poprzez przeprowadzenie nieprawidłowej kontroli odwoławczej i inkorporowanie do orzeczenia Sądu Odwoławczego uchybień Sądu I instancji polegających na bezzasadnym oddaleniu wniosków dowodowych obrony z dnia 13.02.2019 r. oraz z dnia 19.03.2019 r. (art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k.); wadliwej ocenie dowodów (art. 7 k.p.k.), a także na nieuwzględnieniu całokształtu okoliczności ujawnionych w sprawie (art. 410 k.p.k.);

5. art. 457 § 3 k.p.k. poprzez sporządzenie lakonicznego uzasadnienia wyroku i nieodniesienie się w sposób wyczerpujący do szerokich zarzutów obrony podniesionych w apelacji, co miało wpływ na utrzymanie wyroku skazującego w mocy.”

Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji oraz wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Odpowiadając pisemnie z osobna na każdą z wniesionych kasacji, prokurator wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych. Podobne stanowisko zaprezentowane zostało przez prokuratora w toku rozprawy kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione kasacje zasługiwały na uwzględnienie wyłącznie w tych częściach, w których formułowały zarzuty rażącej obrazy art. 433 § 2 k.p.k., a więc zaniechania rozpoznania bądź nienależytego rozpoznania przez Sąd odwoławczy poszczególnych zarzutów zawartych w zwyczajnych środkach zaskarżenia.

Przed wyłożeniem powodów uwzględnienia kasacji wskazać należy na początku, dlaczego pozostałe zarzuty kasacyjne były niedopuszczalne bądź niezasadne.

Kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku kończącego postępowanie odwoławcze, co oznacza, iż – co do zasady – zarzuty kasacyjne winny wskazywać na uchybienia, do których doszło w toku postępowania odwoławczego. Skuteczność kasacji jest uzależniona od wykazania, że w toku postępowania odwoławczego doszło do rażącej obrazy prawa, która mogła mieć istotny wpływ na treść wyroku. W konsekwencji, w omawianym nadzwyczajnym środku zaskarżenia nie można podnosić wprost zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych oraz rażącej

niewspółmierności kary. Kwestie te mogą być atakowane wyłącznie poprzez pryzmat zarzutów rażącej obrazy prawa procesowego lub prawa materialnego. Przypomnieć również trzeba, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym jedynie w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k. (art. 536 k.p.k.) Natomiast sąd odwoławczy, stosownie do art. 433 § 1 k.p.k. rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty, również w granicach podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, 439 § 1, 440 i 455 k.p.k. W kontekście przywołanych przepisów należy stwierdzić, że w postępowaniu kasacyjnym nie ujawniły się wypadki nakazujące rozpoznanie kasacji z przekroczeniem granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Ponadto, w apelacjach sformułowane zostały zarzuty, zatem również i one wyznaczały granice rozpoznania wniesionych środków odwoławczych, a skarżący nie zarzucali we wniesionych kasacjach, że Sąd Okręgowy był zobowiązany do rozpoznania sprawy z przekroczeniem tych granic, w szczególności z powodu rażącej niesprawiedliwości zaskarżonego wyroku, o której mowa w art. 440 k.p.k.

Rozwinięty w dwunastu podpunktach, zawarty w pkt I kasacji obrońcy skazanego T. J. adwokat B. L. zarzut obrazy art. 456 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 k.p.k. w zw. z art. 424 k.p.k. jest oczywiście bezzasadny nie dlatego, że poruszane w nim kwestie nie mają znaczenia z punktu widzenia odpowiedzialności karnej skazanego oraz rzetelnego rozpoznania sprawy, ale dlatego, że nie stanowiły one przedmiotu zarzutów apelacyjnych, zatem Sąd odwoławczy nie miał obowiązku zajmowania się poruszanymi w nich zagadnieniami. Zauważyć przy tym należy, na co zwracano już uwagę, że w kasacji nie zarzucono, iż obowiązkiem Sądu Okręgowego było odniesienie się do poszczególnych zagadnień z przekroczeniem granic wniesionego środka odwoławczego. Zupełnie niezrozumiałe jest przywołanie w treści zarzutu obrazy art. 456 k.p.k., który stanowi, że o utrzymaniu w mocy, uchyleniu lub zmianie wyroku sądu pierwszej instancji sąd odwoławczy orzeka wyrokiem, skoro taki wyrok został wydany oraz art. 424 k.p.k., który reguluje wymagania, które powinno spełniać uzasadnienie wyroku sądu pierwszej instancji. Niezasadne jest także podniesienie samoistnego zarzutu obrazy art. 457 § 3 k.p.k.

(pkt III kasacji), skoro z przepisu art. 537a k.p.k. wynika wprost, że nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z tego tylko powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k.

Podobne uchybienia znajdują się w kasacji wniesionej przez adwokata B. L. na rzecz skazanego R. N. (pkt II.3 i 5 kasacji). Oczywiście bezzasadne są także zarzuty opisane w pkt II. 1 i 2 tej kasacji. Odnosząc się do zarzutu z pkt II.1, pomijając kwestię powołania się na obrazę art. 456 k.p.k., zauważyć należy, że zagadnienia materialnoprawne opisane w tym zarzucie, nie stanowiły podstawy zarzutu apelacyjnego, Sąd odwoławczy nie miał więc obowiązku odnoszenia się do tych kwestii, sam prawa materialnego nie stosował, nie mógł więc go obrazić, a w kasacji nie powiązano tego zarzutu z obrazą art. 440 k.p.k. Zarzut z pkt II.2 sprowadza się do twierdzenia, że Sąd odwoławczy winien z urzędu, stosownie do art. 455 k.p.k., poprawić kwalifikację prawną czynu przypisanego skazanemu w pkt 4 wyroku Sądu pierwszej instancji przez przyjęcie, że nie został on popełniony w formie współsprawstwa, lecz pomocnictwa. Obraza prawa materialnego może polegać na błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowaniu nieodpowiedniego przepisu, a także niezastosowaniu określonego przepisu w sytuacji, gdy jego zastosowanie jest obowiązkowe. Podkreślić trzeba, że obraza prawa materialnego może być podstawą zarzutu, jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny. Inaczej mówiąc, naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu bądź niezastosowaniu w orzeczeniu, które jest oparte na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie może więc być mowy o naruszeniu prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych [zob. m.in. S. Zabłocki (w:) Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom III, Warszawa 2004, s. 111]. W realiach rozważanej sprawy nie można mówić o potrzebie skorygowania w oparciu o przepis art. 455 k.p.k. kwalifikacji prawnej we wskazanym w kasacji zakresie, skoro w opisie czynu stwierdzono, że skazany działał wspólnie i w porozumieniu m.in. z L. T., a pozostałe elementy opisu wskazują wprost na współsprawstwo a nie pomocnictwo. Korekta kwalifikacji prawnej wymagałaby zatem zmiany ustaleń faktycznych, tymczasem warunkiem zastosowania art. 455 k.p.k. jest stwierdzenie, że przyjęta

kwalifikacja prawna jest błędna na gruncie niekwestionowanych ustaleń faktycznych.

Z kilku powodów oczywiście bezzasadny jest zarzut zawarty w kasacji obrońcy skazanego T. J. adwokata W. C. Po pierwsze, w apelacji nie podnoszono zarzutu obrazy art. 64 § 2 k.k., zatem Sąd odwoławczy nie miał obowiązku do tej kwestii się odnosić, a w kasacji nie zarzucono obrazy art. 440 k.p.k. Po drugie, istota zarzutu kasacyjnego nie ogranicza się do zarzutu błędnej wykładni wskazanego przepisu, czy też niewłaściwego jego zastosowania, lecz w rzeczywistości jest przejawem niedopuszczalnego w kasacji kwestionowania ustaleń faktycznych. Po trzecie, Sąd odwoławczy nie stosował przepisu art. 64 § 2 k.k., nie mógł go więc obrazić. Po czwarte, Sąd nie mógł naruszyć przywołanych w zarzucie przepisów art. 7 i art. 5 § 2 k.p.k., ponieważ nie oceniał na nowo dowodów i nie czynił własnych ustaleń faktycznych, nie stwierdził również, że w sprawie występują niedające się usunąć wątpliwości i nie rozstrzygnął ich na korzyść skazanego.

Na koniec wreszcie wskazać trzeba, że zarzut z pkt 9 kasacji obrońcy skazanego R. N. adwokata A. M. jest niedopuszczalny z mocy prawa, ponieważ – jak podkreślano już wcześniej – zgodnie z art. 523 § 1 zdanie drugie k.p.k. kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary.

Pozostałe zarzuty zawarte w kasacjach adwokatów B. L. i A. M. zasługują na uwzględnienie.

Stosownie do art. 433 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, a w uzasadnieniu orzeczenia podać czym się kierował wydając wyrok i dlaczego uznał wnioski i zarzuty apelacji za zasadne albo niezasadne. Rzetelne rozpoznanie apelacji jest podstawowym obowiązkiem sądu odwoławczego. W ramach tego obowiązku sąd ten musi odnieść do każdego zarzutu i to niezależnie od jego poziomu merytorycznego, sposobu redakcji i trafności. Wykonanie tego obowiązku ma charakter gwarancyjny, jest istotnym elementem systemu dwuinstancyjnego i ma zasadnicze znaczenie dla oceny rzetelności procesu.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w P. prowadzi do wniosku, że Sąd ten w rażący sposób obciążającego go obowiązku nie wykonał. Podkreślić należy przy tym, że uchybienia tego Sądu nie sprowadzają się

jedynie do nierzetelnego sporządzenia motywacyjnej części zaskarżonego wyroku. Wady uzasadnienia, stosownie do art. 537a k.p.k., nie mogą być przecież samoistną podstawą wydania przez Sąd Najwyższy wyroku kasatoryjnego. W rozważanej sprawie uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego prowadzi do wniosku, że rozpoznanie wniesionych apelacji miało charakter pozorny, ponieważ znaczące fragmenty tego dokumentu mogą być wykorzystane przy uzasadnianiu dowolnego wyroku utrzymującego w mocy orzeczenie sądu pierwszej instancji.

Uzasadnienie odnoszące się do zarzutów zawartych w apelacji obrońcy skazanego T. J. znajduje się na stronie 10 formularza uzasadnienia wyroku. Jedynym elementem identyfikującym wywód Sądu z rzekomo rozpoznawaną apelacją jest jednokrotnie użycie imienia i nazwiska skazanego. W obszernej apelacji sformułowano siedem zarzutów, które – niezależnie od poprawności zakwalifikowania podnoszonych uchybień – wskazywały na sprzeczność wyroku z jego uzasadnieniem, brak podstawy dowodowej do przyjęcia, że poczynił przestępcze uzgodnienia z T. H., naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów w związku z oceną zeznań L. T., brak odniesienia się do faktu kwestionowania w toku procesu, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, dowodów z dokumentów, naruszenia art. 7 k.p.k. przy ocenie pozostałych dowodów i wnioskowaniu o sprawstwie skazanego oraz zasady *in dubio pro reo*. Zarzuty te, w większości, zostały szczegółowo uzasadnione w motywacyjnej części apelacji. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy ograniczył się następujących stwierdzeń:

- nie dostrzeżono żadnych uchybień proceduralnych,
- kompleksowo zgromadzony materiał dowodowy został poddany swobodnej ocenie,
- skarżący próbuje przedstawić, odmienną, korzystną dla oskarżonego, wersję faktyczną,
- nie pominięto żadnej okoliczności istotnej z punktu widzenia rozstrzygnięcia,
- aprobaty nie zyskał zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k., ponieważ Sąd Rejonowy procedował prawidłowo,
- uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego spełnia wymagania wynikające z art. 424 § 1 k.p.k.

Powyższe zestawienie prowadzi do oczywistego wniosku, że Sąd Okręgowy w rzeczywistości nie rozpoznał wniesionej apelacji. Trudno uznać powyższe ogólneki za rzeczowe odniesienie się do poszczególnych zarzutów, w których kwestionowano ocenę poszczególnych dowodów osobowych i z dokumentów, poczynione ustalenia, a także dążono do wykazania niedostatków uzasadnienia zaskarżonego wyroku, związanego z poprzedzającymi proces wyrokowania uchybieniami procesowymi. Przywoływanie poszczególnych zarzutów apelacyjnych, rozważania zawartych w nich argumentów i twierdzeń na etapie postępowania kasacyjnego jest zbędne, zważywszy, że zostały one przez Sąd odwoławczy zignorowane.

Podobnie rzecz się ma z rozpoznaniem apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego R. N.. Środek odwoławczy wniesiony przez adwokata R. N. liczy, wraz uzasadnieniem, 50 stron i zawiera 8 zarzutów. Jak słusznie zarzucono w kasacjach obrońców skazanego (pkt II kasacji adwokat B. L. i pkt 1 – 8 kasacji adwokata A. M.) apelacja ta w istocie nie została rozpoznana. Wywody związane ze wskazanym środkiem odwoławczym znajdują się na stronach 4 – 5 formularza uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego. W ocenie Sądu Najwyższego nie istnieje potrzeba streszczania tego fragmentu uzasadnienia, ponieważ zostało ono sporządzone w podobny sposób, jak w wypadku skazanego T. J.. Trudno w nim doszukać się konkretnego odniesienia do zarzutów apelacyjnych. Ogólnie rzecz biorąc Sąd stwierdza, że postępowanie zostało przeprowadzone prawidłowo, dokonano trafnych ustaleń faktycznych, a następnie właściwie zakwalifikowano zachowanie skazanego, choć kwestie te były właśnie przedmiotem zarzutów. Inaczej mówiąc, z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie sposób dowiedzieć czy Sąd odwoławczy rozpoznał apelację i dlaczego sformułowane w niej zarzuty nie zasługiwały na uwzględnienie. Charakterystyczny jest sposób odniesienia się do zarzutu naruszenia przepisów art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. poprzez oddalenie określonych wniosków dowodowych. Sąd odwoławczy stwierdził, że „Sąd I instancji oddalając wnioski dowodowe zgłaszane przez obronę, każdorazowo należycie uzasadniał swoją decyzję w tym przedmiocie. Motywy tych decyzji zyskały zaś pełną aprobatę instancji odwoławczej”, chociaż istotą zarzutu było kwestionowanie właśnie powodu oddalenia tych wniosków.

W pkt 5 kasacji podniesiono, adresowany bezpośrednio do Sądu Okręgowego, zarzut naruszenia art. 170 § 3 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. poprzez brak wydania postanowienia o oddaleniu wniosków dowodowych zawartych w apelacji oraz zaniechanie odniesienia się do tych wniosków w uzasadnieniu wyroku. Istotnie, w ostatnim akapicie uzasadnienia apelacji (strona 50) zapisano: „Biorąc pod uwagę powyższe, wnoszę jak na wstępie, a nadto wnoszę o przeprowadzenie dowodów wskazanych przez obronę, co do których wnioski oddalił Sąd I instancji, ewentualnie o przeprowadzenie ich przez właściwy sąd po uchyleniu zaskarżonego wyroku”. W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek decyzji procesowej związanej z przytoczonym wnioskiem. W szczególności nie ma orzeczenia o oddaleniu poszczególnych wniosków dowodowych, brak jest reakcji sądu, czy uprawnionego sędziego zobowiązującego skarżącego do konkretnego oznaczenia wniosków dowodowych i sformułowania tez dowodowych, co w konsekwencji czyni omawiany zarzut kasacyjny zasadnym, choć w istocie dubluje on zarzut zawarty w pkt 4 omawianej kasacji.

Jak wspomniano już wcześniej, naruszenie przez Sąd odwoławczy obowiązku wynikającego z art. 433 § 2 k.p.k. miało charakter rażący i mogło w istotny sposób wpłynąć na treść zaskarżonego wyroku. Konsekwencją tego stanu rzeczy stała się konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. W toku ponowionego postępowania Sąd ten będzie zobowiązany do rzetelnego rozpoznania wniesionych środków odwoławczych, z poszanowaniem regulacji zawartych w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Zarzuty kwestionujące ocenę dowodów i w konsekwencji ustalenia faktyczne winny zostać rozpoznane ze szczególną starannością z uwagi na sposób sporządzenia uzasadniania wyroku przez Sąd Rejonowy. Jak wynika z jego treści, podstawę dokonanych ustaleń faktycznych stanowią dowody wyliczone sumarycznie na siedmiu stronach tego uzasadnienia. Kontrola prawidłowości ustaleń, co do poszczególnych zdarzeń, wymaga więc mozolnego odszukiwania dowodów dotyczących konkretnych dat, czynności i osób. Rozpoznając ponownie apelację, Sąd będzie zobowiązany nadto do rozważenia kwestii materialnoprawnych oraz związanych z opisem przypisanych skazanym czynów, podnoszonych w kasacjach ich obrońców.

a.s.